

SCRISOARE DESCHISĂ

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

Domnului Vladimir VORONIN

Stimate Domnule Președinte,

După mai mulți ani de discuții, studii și demersuri oficiale și civice, Republica Moldova are o șansă istorică de a include complexul natural-cultural „Orheiul Vechi” pe Lista Patrimoniului Mondial ocrotit de UNESCO. La 25 ianuarie 2008, Ministerul Culturii și Turismului a depus la Centrul Patrimoniului Mondial UNESCO dosarul de nominalizare a „Peisajului Cultural Orheiul Vechi” pentru includere în Lista Patrimoniului Mondial. Astfel, a demarat procedura oficială, care va dura până în primăvara anului 2009, când instanțele internaționale vor lua o decizie finală asupra includerii sau neincluzării „Peisajului Cultural Orheiul Vechi” în categoria monumentelor luate sub protecția UNESCO. Ar fi de prisos să aducem un pachet de argumente cât ar câștiga Republica Moldova în imagine și prestigiu, dacă vom reuși să convingem organismele internaționale, că instituțiile statului moldovenesc au capacitate să respecte și să îndeplinească cu strictețe toate obligațiunile prevăzute de convențiile UNESCO, iar organismele internaționale, la rândul lor, să aprobe includerea monumentului moldovenesc în Lista Patrimoniului Mondial. Dar ca să se producă acest lucru atât de important pentru țara noastră este nevoie ca în rând cu Dosarul elaborat, într-un timp foarte restrâns să fie implementat la modul practic, un plan de acțiuni concrete, dintre care deosebit de urgente sunt:

- Elaborarea și punerea în aplicare a Legii cu privire la atribuirea statutului de „rezervație natural-culturală” complexului Orheiul Vechi, cu formarea infrastructurii respective;
- Elaborarea proiectului de zonare funcțională a complexului Orheiul Vechi cu instituire legală a zonelor de protecție și tampon în teren (cadastrul arealului protejat);
- Punerea în aplicare practică a „Strategiei Orheiului Vechi”, „Planului de management”, „Planului de valorificare turistică” și a „Planului de monitorizare, conservare și restaurare-reabilitare a obiectivelor de patrimoniu natural și cultural”;
- Consolidarea și conservarea de urgență a obiectivelor de arhitectură medievală de la Orheiul Vechi aflate în stare de degradare accentuată (citadela, baia tătărască etc.);
- Ameliorarea de urgență a stării ecologice a landsaftului natural de la Orheiul Vechi.

Acest plan de acțiuni, recomandat de către experții UNESCO, a fost discutat odată cu începerea elaborării Dosarului „Peisajul Cultural Orheiul Vechi”, însă până în prezent n-a fost realizat.

Stimate Domnule Președinte,

Ținând cont că în următoarele luni în R. Moldova urmează să sosească două comisii specializate ale UNESCO, una de la ICOMOS (Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor) și alta de la IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii), în scopul verificării în teren a stării reale a „Peisajului Cultural Orheiul Vechi”, a funcționării Statutului juridic și a metodelor de gestionare a sitului, ne exprimăm îngrijorarea că din cauza unor disfuncționalități de ordin instituțional și birocratic, care stopează de un anumit timp promovarea măsurilor necesare pentru aducerea sitului Orheiul Vechi în concordanță cu normele internaționale, putem pierde șansa istorică de a include primul monument al Republicii Moldova în Lista

Patrimoniului Mondial. În acest context, pentru a depăși blocajele de moment, dar și cele de viitor, Vă rugăm, Domnule Președinte, să dispuneți ca instituțiile abilitate să intensifice procesul de implementare a planului de acțiuni, iar pentru a evita orice risc de întârziere, solicităm să supravegheați personal procesul de pregătire practică a „Peisajului Cultural Orheiul Vechi” pentru înscriere în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Cu respect,

1. **Alexandru CIBOTARU**, Academician, Doctor habilitat în biologie
2. **Andrei EȘANU**, Academician, Doctor habilitat în istorie
3. **Andrei NEGRU**, Academician, Doctor habilitat în biologie, Grădina Botanică a AȘM
4. **Vasile ȘELARU**, Prof. univ. Membru corespondent al AȘM, USM
5. **Alecu RENIȚĂ**, Președintele Mișcării Ecologice din Moldova, membru corespondent al Academiei de Științe Ecologice, expert PNUD în elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare a turismului durabil
6. **Gheorghe POSTICĂ**, Doctor habilitat în istorie, responsabil pentru elaborarea Dosarului „Peisajul Cultural Orheiul Vechi”, Director al Institutului Istorie al ULIM
7. **Ion NICULIȚĂ**, Prof. univ. Doctor habilitat în istorie, Șef catedră, Facultatea Istorie și Psihologie a USM
8. **Alexandru TELEUȚĂ**, Doctor în agricultură, Director al Grădinii Botanice a Academiei de Științe din Moldova
9. **Varvara BUZILĂ**, Conf. univ., Doctor în filologie, Director-adjunct al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală
10. **Sergius CIOCANU**, Doctor în arhitectură, Președinte al ICOMOS Moldova
11. **Valentin BOBEICĂ**, Conf. univ., Doctor habilitat în chimie, USM
12. **Gheorghe BOBÂNĂ**, Prof. cercet., Doctor habilitat în filozofie
13. **Nicolae BOBOC**, Conf. univ., Doctor în geografie
14. **Lazar CHIRICA**, Conf. univ., Doctor în geografie
15. **Petru COCÎRȚĂ**, Doctor în biologie, Conf. cercetător, membru al Academiei Internaționale de Informatizare, Șef de laborator al Institutului de Ecologie și Geografie AȘM, AO „Pronatura”
16. **Ion COMANICI**, Prof. univ., Doctor habilitat în biologie, Grădina Botanică a AȘM
17. **Ilie BORZIAC**, Conf. univ., Doctor în istorie
18. **Alexei PĂLĂNCEANU**, Doctor în biologie, Grădina Botanică a AȘM
19. **Vasile SCORPAN**, Doctor în biologie
20. **Ion TENTIUC**, Conf. univ., Doctor în istorie
21. **Aurel ZANOCI**, Conf. univ., Doctor în istorie

Sursa: revista „Natura”, aprilie 2008